

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

11. december 2020

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 93 (L 1 - Forslag til finanslov for finansåret 2021) af 25. november 2020 stillet efter ønske fra Christian Rabjerg Madsen (S)

Spørgsmål

Vil ministeren opgøre fordelingsvirkningen af Venstres finanslovsprioriteter som beskrevet i ”Vækst i en grøn omstilling – med mennesket i centrum”? Fordelingsvirkningerne bedes opgjort for hver af de 10 indkomstdeciler, og for hver af percentilerne i det 90.-100. percentil.

Svar

I besvarelsen er der taget udgangspunkt i de elementer, som fremgår af ”Økonomi 2021”-tabellen på side 27 i ”Vækst i en grøn omstilling – med mennesket i centrum”. Hvert element omfatter ét eller flere initiativer. Følgende elementer vurderes at være relevante for opgørelsen af fordelingsvirkningerne af planen:

- Skattestop og annullering af skadelige skattestigninger¹
- Stærkere virksomheder og vækst²
- Flere skal være en del af det arbejdende fællesskab
- Styrket velfærd og frit valg
- Flere grønne iværksættere og private investeringer i forskning og innovation
- Opholdskrav for dagpenge
- Deltagerbetaling for danskuddannelse

Fordelingsvirkningerne af de enkelte initiativer er i besvarelsen opdelt i tre kategorier:

1. Initiativer med direkte virkning på de disponible indkomster
2. Initiativer, der er målrettet erhvervslivet
3. Velfærdsprioriteringer

¹ Der er ikke umiddelbart muligt at beregne fordelingsvirkninger af skattestoppet, da afgrænsningen af skattestoppet ikke er defineret.

² Der er ikke muligt at beregne fordelingsvirkninger af de 1 mia. kr. til at ”sænke eller fjerne skatter og afgifter, som bremser væksten i Danmark”, da det ikke fremgår, hvilke skatter og afgifter, der skal fjernes eller sænkes.

1) Initiativer med direkte virkning på de disponible indkomster

Forslaget indeholder en række initiativer, som enten påvirker ydelsessystemet, indkomstbeskatningen eller på anden måde har umiddelbar virkning på de disponible indkomster. Disse initiativer er:

- Fra elementet ”Skattestop og annullering af skadelige skattestigninger”:
 - Tilbagerulning af forøgelsen af bo- og gaveafgiften for virksomhedsarvinger.
 - Forhøjelse af loftet over aktiesparekontoen og investorfradraget.
- Fra elementet ”Stærkere virksomheder og vækst”
 - Det maksimale beskæftigelsesfradrag hæves med 1.000 kr.
- Fra elementet ”Flere skal være en del af det arbejdende fællesskab”
 - Nedsættelse af satsen for selvforsørgelses- og hjemrejseydelse og overgangsydelse³
 - Annullering af det midlertidige børnetilskud⁴
- Fra elementet ”Opholdskrav for dagpenge”
 - Genindførelse af opholdskravet for dagpenge

Ved vurdering af forhøjelsen af loftet over aktiesparekontoen og investorfradraget er der taget udgangspunkt i de fuldt indfasede regler fra ”Aftale mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti), Dansk Folkeparti og Radikale Venstre om Erhvervs- og iværksætterinitiativer af d. 12. november 2017”. Loftet over aktiesparekontoen vil fuldt indfaset være 200.000 kr. Loftet over investorfradraget for direkte investeringer vil fuldt indfaset være 800.000 kr., mens loftet over indirekte investeringer gennem investorfradragsfonde vil fuldt indfaset være 250.000 kr.

Med hensyn til tilbagerulningen af forøgelsen af bo- og gaveafgiften for virksomhedsarvinger er det ikke muligt at opgøre den samlede virkning på indkomstfordelingen. Højere bo- og gaveafgift skønnes dog at bidrage til at reducere indkomstforskellene, jf. svar på FIU L1 spm. 95 af d. 25. november 2020, hvor fordelingen af afgiftsbetalingen for hhv. boer og afdødes børn er søgt belyst.

I overensstemmelse med den sædvanlige metode til opgørelse af fordelingsvirkninger medregnes alene de umiddelbare virkninger på de disponible indkomster. Det betyder at eventuelle adfærdsvirkninger ikke er medtaget i opgørelserne.

³ Nedsættelse af satsen for selvforsørgelses- og hjemrejseydelse og overgangsydelse for forsørgere på 2.000 kr. pr. husstand.

⁴ Det fremgår af planen, at ”Venstre vil også tilbagerulle regeringens højere offentlige ydelser til især arbejdsløse indvandrere, så vi sikrer, at der er et klart incitament for arbejdsløse indvandrere til at tage et arbejde og bidrage til fællesskabet.” Det fortolkes her, som annullering af det midlertidige børnetilskud, der har virkning til og med 30. juni 2021.

Initiativerne skønnes at sænke de disponible indkomster med 0,68 pct. for personer i 1. indkomstdecil, mens de disponible indkomster øges med 0,10 pct. for personer i 10. indkomstdecil, *jf. tabel 1.*

Tabel 1**Virkninger af initiativer med direkte virkning på de disponible indkomster opdelt på indkomstdeciler**

	1. decil	2. decil	3. decil	4. decil	5. decil	6. decil	7. decil	8. decil	9. decil	10. decil
<i>Pct. af disponibel indkomst</i>										
Løftet over aktiesparekontoen hæves til 200.000 kr.	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02
Løftet over investorfradraget hæves	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04
Det maksimale beskæftigelsesfradrag hæves med 1.000 kr.	0,01	0,02	0,02	0,03	0,05	0,06	0,06	0,06	0,06	0,04
Genindførelse af opholdskravet for dagpenge	-0,12	-0,07	-0,03	-0,02	-0,02	-0,01	-0,01	0,00	0,00	0,00
Annullering af det midlertidige børnetilskud	-0,46	-0,02	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nedsættelse af satsen for selvforsørgelses- og hjemrejseydelse og overgangsydelse	-0,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Samlet virkning	-0,68	-0,07	-0,01	0,01	0,04	0,06	0,06	0,07	0,07	0,10

Anm.: Personerne i befolkningen er rangeret efter familieækvivaleret disponibel indkomst. Annullering det midlertidige børnetilskud har alene virkning på indkomstforskellene i 2021.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

For personer i de ti øverste percentiler skønnes initiativerne at bidrage til at øge de disponible indkomster med 0,07 – 0,16 pct., *jf. tabel 2.*

Tabel 2**Virkninger af initiativer med direkte virkning på de disponible indkomster opdelt på de øverste indkomstpercentiler**

	91. percentil	92. percentil	93. percentil	94. percentil	95. percentil	96. percentil	97. percentil	98. percentil	99. percentil	100. percentil
<i>Pct. af disponibel indkomst</i>										
Løftet over aktiesparekontoen hæves til 200.000 kr.	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,03	0,02
Løftet over investorfradraget hæves	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02	0,03	0,14
Det maksimale beskæftigelsesfradrag hæves med 1.000 kr.	0,06	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,04	0,04	0,03	0,01
Genindførelse af opholdskravet for dagpenge	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Annullering af det midlertidige børnetilskud	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nedsættelse af satsen for selvforsørgelses- og hjemrejseydelse og overgangsydelse	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Samlet virkning	0,08	0,07	0,07	0,07	0,08	0,08	0,07	0,08	0,09	0,16

Anm.: Se anmærkning til tabel 1.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

2) Initiativer målrettet erhvervslivet

Initiativer målrettet erhvervslivet, herunder selskabsskatter, skatte kreditter, afgifter mv., antages beregningsteknisk at blive nedvæltet i lønningerne i bred forstand, og vil dermed beregningsteknisk være fordelingsmæssigt neutrale (overførsler og lønninger påvirkes symmetrisk). Det skal ses i sammenhæng med, at en ændring i lønnen afspejler sig i en ændring i overførslerne via satsreguleringsprincipperne samt i en ændring i de offentlige lønninger via reguleringsmekanismen i de offentlige overenskomster.

- Fra elementet ”Flere grønne iværksættere og private investeringer i forskning og innovation”
 - Forhøjelse af loftet over skatte kreditter, virksomheder kan få udbetalt, hvis de har forskningsrelateret underskud.

Det skønnes, at initiativer målrettet erhvervslivet øger de disponible indkomster med 0,03 pct., jf. tabel 3 og 4.

Tabel 3

Virkninger af initiativer målrettet erhvervslivet opdelt på indkomstdeciler

	1. deceil	2. deceil	3. deceil	4. deceil	5. deceil	6. deceil	7. deceil	8. deceil	9. deceil	10. deceil
	<i>Pct. af disponibel indkomst</i>									
Forhøjelse af loftet over skatte kreditter	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03

Anm.: Personerne i befolkningen er rangeret efter familieækvivaleret disponibel indkomst. Der er antaget, at mindreprovenu på 300 mio. kr., der findes i ”Økonomi 2021” for elementet ”Flere grønne iværksættere og private investeringer i forskning og innovation” tilfalder initiativet om forhøjelse af loftet over skatte kreditter, virksomheder kan få udbetalt, hvis de har forskningsrelateret underskud.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Tabel 4

Virkninger af initiativer målrettet erhvervslivet opdelt på de øverste indkomstpercentiler

	91. per- centil	92. per- centil	93. per- centil	94. per- centil	95. per- centil	96. per- centil	97. per- centil	98. per- centil	99. per- centil	100. per- centil
	<i>Pct. af disponibel indkomst</i>									
Forhøjelse af loftet over skatte kreditter	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03

Anm.: Se anmærkning til tabel 3.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

3) Velfærdsprioriteringer

Ved kun at betragte indkomstforskellene på baggrund af disponibel indkomst får man ikke et dækkende billede af fordelingen af forbrugsmuligheder. Det skal blandt andet ses i lyset af, at forbrugsmulighederne også påvirkes af serviceydelser tilvejebragt af det offentlige. Det private og det individuelle offentlige forbrug udgør tilsammen de udvidede forbrugsmuligheder.

Forslaget indeholder tre initiativer, som påvirker udgifterne til det individualiserbare offentlig forbrug. Disse initiativer er:

- Fra elementet ”Styrket velfærd og frit valg”
Prioritering af 1,7 mia. kr. til velfærd
- Fra elementet ”Flere skal være en del af det arbejdende fællesskab”
 - Besparelser på den kommunale beskæftigelsesindsats
- Fra elementet ”Deltagerbetaling for danskuddannelse”
 - Genindførelse af deltagerbetalingen for danskuddannelse

Prioriteringen af 1,7 mia. kr. til velfærd fortolkes som en forøgelse af det generelle individuelle forbrug med den nuværende fordelingsprofil.

Elementet ”Flere skal være en del af det arbejdende fællesskab” vil ifølge forslaget have en provenuvirkning på 1.550 mio. kr. Elementet dækker midlertidig også over initiativerne ”Nedsættelse af integrationsydelse med 3 procent” samt ”Annullering af det midlertidige børnetilskud”. Det fremgår af aftalen om et nyt midlertidigt børnetilskud er det årlige mindreprovenu ved i fjerne af 3 pct. reduktion 20-30 mio. kr., mens det årlige mindreprovenu ved det midlertidige børnetilskud 250 mio. kr. Deraf følger det, at besparelsen på den kommunale beskæftigelsesindsats må være i størrelsesordenen 1.275 mio. kr.

Det skal bemærkes, at opgørelsen af fordelingsvirkningerne af øget offentligt forbrug er behæftet med væsentlig usikkerhed. Det skyldes, at det ikke er muligt præcist at afgøre, hvordan prioriteringerne på de enkelte områder vil blive udmøntet.

De nævnte velfærdsprioriteringer skønnes samlet set at reducere det offentlige forbrug for personer i bunden af indkomstfordelingen, *jf. tabel 5 og 6.*

Tabel 5

Velfærdsprioriteringer opdelt på indkomstdeciler

	1. decil	2. decil	3. decil	4. decil	5. decil	6. decil	7. decil	8. decil	9. decil	10. decil
<i>Pct. af disponibel indkomst</i>										
Genindførelse af deltagerbetalingen for danskuddannelse	-0,04	-0,02	-0,01	-0,01	-0,01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Besparelser på beskæftigelsesindsatsen	-0,94	-0,35	-0,14	-0,12	-0,10	-0,08	-0,06	-0,05	-0,04	-0,01
Forøgelse af det individuelle offentlige forbrug	0,57	0,33	0,26	0,23	0,18	0,14	0,12	0,10	0,08	0,04
Samlet virkning	-0,40	-0,05	0,11	0,10	0,07	0,06	0,05	0,05	0,04	0,03

Anm.: Beregningerne er foretaget ud fra fordelingsprofilen på det individualiserbare offentlige forbrug og indkomstforholdene i 2017. Der er anvendt et forsikringsprincip for udgifter på sundhedsområdet, jf. *Fordeling og Incitamentter 2017, Boks 5.1*.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Tabel 6

Velfærdsprioriteringer opdelt på de øverste indkomstpercentiler

	91. per- centil	92. per- centil	93. per- centil	94. per- centil	95. per- centil	96. per- centil	97. per- centil	98. per- centil	99. per- centil	100. per- centil
<i>Pct. af disponibel indkomst</i>										
Genindførelse af deltagerbetalingen for danskuddannelse	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00
Besparelser på beskæftigelsesindsatsen	-0,03	-0,03	-0,02	-0,02	-0,02	-0,02	-0,02	-0,01	-0,01	-0,00
Forøgelse af det individuelle offentlige forbrug	0,06	0,06	0,06	0,06	0,05	0,05	0,05	0,04	0,04	0,02
Samlet virkning	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,01

Anm.: Se anmærkning til tabel 5.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

De nævnte velfærdsprioriteringer bidrager tilsvarende til at reducere værdien af det offentlige forbrug blandt personer med små udvidede forbrugsmuligheder, mens værdien af det offentlige forbrug øges for personer med store udvidede forbrugsmuligheder, jf. *tabel 7 og 8*.

Tabel 7**Velfærdsprioriteringer opdelt på deciler for udvidede forbrugsmuligheder**

	1. decil	2. decil	3. decil	4. decil	5. decil	6. decil	7. decil	8. decil	9. decil	10. decil
<i>Pct. af udvidede forbrugsmuligheder</i>										
Genindførelse af deltagerbetalingen for danskuddannelse	-0,03	-0,01	-0,01	-0,01	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00
Besparelser på beskæftigelsesindsatsen	-0,41	-0,17	-0,13	-0,11	-0,09	-0,08	-0,06	-0,05	-0,04	-0,02
Forøgelse af det individuelle offentlige forbrug	0,16	0,13	0,13	0,13	0,12	0,11	0,11	0,10	0,09	0,12
Samlet	-0,28	-0,05	-0,01	0,01	0,02	0,03	0,04	0,05	0,05	0,10

Anm.: Udvidede forbrugsmuligheder er opgjort som summen af disponibel indkomst og individualiserbart offentligt forbrug. Se i øvrigt anmærkning til tabel 5.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

Tabel 8**Velfærdsprioriteringer opdelt på de øverste percentiler for udvidede forbrugsmuligheder**

	91. per- centil	92. per- centil	93. per- centil	94. per- centil	95. per- centil	96. per- centil	97. per- centil	98. per- centil	99. per- centil	100. per- centil
<i>Pct. af udvidede forbrugsmuligheder</i>										
Genindførelse af deltagerbetalingen for danskuddannelse	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00	-0,00
Besparelser på beskæftigelsesindsatsen	-0,03	-0,03	-0,03	-0,03	-0,02	-0,02	-0,02	-0,01	-0,01	-0,01
Forøgelse af det individuelle offentlige forbrug	0,08	0,08	0,08	0,09	0,08	0,09	0,08	0,15	0,22	0,12
Samlet	0,05	0,06	0,06	0,06	0,06	0,07	0,06	0,14	0,21	0,11

Anm.: Se anmærkning til tabel 7.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellens datagrundlag.

For begge opgørelsesmetoder gælder der, at der ikke er tale om en vurdering af, hvordan prioriteringerne påvirker uligheden. Det skyldes, at der ikke er tale om, hvilken effekt udmøntningen har på fx forskelle i sundhed eller uddannelse, men alene fordelingen af værdien af det offentlige forbrug.

Med venlig hilsen

Morten Bødskov
Fungerende finansminister